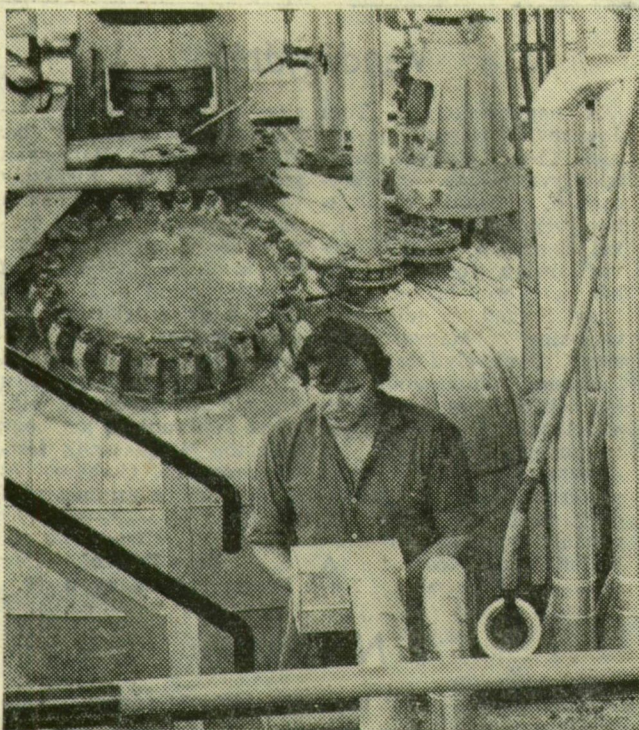

Leninvárosban elkészült a Tiszai Vegyi Kombinát olefin gyárának termékét feldolgozó polipropilén gyár. Évente negyvenezer tonna polipropilén granulátum készül itt, amelyből műszál, műanyag csövet és különböző — úgynevezett — üreges edényeket készítenek. A képen: A polimer üzem részlete

Lengyel katonai küldöttség hazánkban

Włodzimierz Sawczuk vezérezredes, a Lengyel Néphadsereg politikai főcsoportfőnöke, miniszterhelyettes vezetésével — Kárpáti Ferenc vezérőrnagy, a Magyar Néphadsereg politikai főcsoportfőnöke, miniszterhelyettes meghívására — katonai küldöttség tartózkodik hazánkban hivatalos, baráti látogatáson. A küldöttséget csütörtökön fogadta Korom Mihály, az MSZMP Központi Bizottságának titkára. Csütörtökön ugyancsak fogadta a küldöttséget Czinege Lajos hadsergént, honvédelmi miniszter a Honvédelmi Minisztériumban.

A lengyel katonai küldöttség itt-tartózkodása során ismerkedik a magyar néphadseregben folyó kiképző- és nevelőmunkával, a katonák életével, ipari és mezőgazdasági üzemek munkájával.

Szakmai képzettség, általános műveltség

Ha az ember átböngészi az ipari üzemek dolgozóinak iskolai és szakmai végzettségéről tudósító adatokat, bizony lehangoló kép tárul eléje. Bár igen sok szervezet, intézmény kötelezően és fakultatívan foglalkozik a dolgozók munkahelyi képzésével, továbbképzésével, még messze tartunk attól, hogy az ipari munkások mindegyike rendelkezzen az általános iskola nyolc osztályával, s a betanított munkások szakmunkás-bizonyítvánnyal. A Szakszervezetek Csongrád megyei Tanácsának elnöksége tegnapi, csütörtöki ülésén többek között ezzel a témával is foglalkozott. Az SZMT kulturális, agitációs és propagandaosztálya összeállított egy jelentést néhány nagyüzem tapasztalatai alapján arról, hogy milyen gyakorlatot követnek az üzemekben a dolgozók hiányzó általános iskolai éveinek pótlására, valamint a szakmai képzésre és továbbképzésre.

Aligha szükséges hangsúlyozni, hogy a mai, egyre rohanó világban, a gyorsuló technikai fejlődésben milyen szoros kölcsönhatásban áll egymással az általános és a szakmai műveltség. A szakmai műveltség szerepe még meghatározóbb, hiszen az olyan része a műveltségnek, amely leggyorsabb elavul, és egyre gyakrabban szorul felújításra. Szerencsére az elszórt adatok ellenére is folyamatos javulást tapasztalni környezetünkben. Négy évvel ezelőtt az üzemek dolgozóinak 17—20 százaléka nem végezte el az általános iskola nyolc osztályát, vagyis több mint 21 ezer embernek hiányzott a végbizonyítványa a kötelező általános iskola befejezéséről. Jelenleg számuk 18—19 ezer között mozog, ami egyáltalán nem megnyugtató, hiszen az adatokból nem olvashatunk ki generális változásokat.

Miért van ez így? Miért nem gyorsabb a mulasztások pótlása? A könnyűipari üzemekben azt mondják, hogy sok az alacsony iskolai végzettségű kisgyermekes anya, elfoglaltságuk oly nagy, hogy kihatástalan őket tanulásra bírni. Arra is hivatkoznak az üzemekben, hogy a nyolc általánost nem végeztek között a többség már idős ember, kár őket noszogatni a tanulásra. Pedig az adatok itt-ott másról árulkodnak, például a kenderfeldolgozó iparban dolgozó, s az általános iskola befejezésével adós maradt 1740 embernek a fele negyven éven aluli. S főbbukban egy érdekes — szociológusok tollára kívánczó — tény is: a dolgozók általános iskoláinak vezetői jelzik, hogy egyes helyeken a szervezési, a beiskolázás elérte a lumpenrétegeket, és igen sok nevelési problémával bajlódhatnak, amelyek riasztják mind a nevelőket, mind pedig a komolyan tanulni vágyó embereket is.

A munkahelyi vezetők sem szorgalmazták különösképpen munkatársaikat arra, hogy igyekezzenek beiratkozni az általános iskolába, hiszen akkor munkabeosztásukat, sőt időrendjüket is meg kell változtatniuk. Ők viszont nem azzal törődnek, hogy befejezzék-e X, vagy Y, az általános iskola hetedik, nyolcadik osztályát, hanem azzal, hogy legyen ember, aki a ládákat odébb teszi a műhelyben. S ebben a tekintetben a művezetőknek vagy a csoportvezetőknek teljes mértékben igaza is van, de kérdés, hogy hosszú élet-e ez az igazság. Aligha, hiszen előfordulhat, hogy korszerű rakodógépet vásárol az üzem, akkor viszont nagyon is előnyös volna, ha X-nek vagy Y-nak meglenne a nyolc általánosa, mert csak akkor szerezhetne targoncavezetői képesítést. Sok vállalatnál elhárítják ezt a plusz tennivalót, mondván, hogy az állami szervek legyenek határozottabbak és adminisztratív intézkedésekkel érjék el: minden szülő rákényszerüljön arra, hogy gyermeke fejezze be a kötelező nyolc osztályt az általános iskolában. Ebben is sok az igazság, de olyan ideális helyzet talán soha sem alakul ki, hogy kivétel nélkül minden

gyermek kijárja a nyolc osztályt. S e mulasztások pótlására őket segíteni, támogatni a munkahelynek is kötelessége.

A munkások szakmai képzése és továbbképzése kedvezőbb képet mutat. Egy nyolc évvel ezelőtti kormányrendelet a munkások továbbképzésének célját így határozta meg: „A munkások, főként a szakmunkások szaktudásukat az állandóan fejlődő technikai, technológiai szint követelményei szerint bizonyos időszakonként felfrissítik, korszerűsítik, elsajátítják a különböző speciális munkakörök hatékony ellátásához szükséges új ismereteket, megszervezik, illetve bővítsék a társadalmi-gazdasági kérdésekben való jártasághoz szükséges politikai és általános alapműveltségüket.” Pontos fogalmazás, szinte nincs is mit hozzáfűzni. A szegedi és a környékbeli vállalatoknál azt tapasztalták, hogy a szakmunkások továbbképzésében az ismereteket pótló és felújító jellegű oktatás csak kismértékű, míg az új és speciális ismereteket adó továbbképzés a gyakoribb. Ez nem is olyan nagy baj. A középfokú végzettségű szakemberek közül elsősorban a közvetlen termelésirányítók járnak rendszeresen továbbképzésekre: a műszaki fejlesztés területén, a beruházásokon, az energiaellátásban, a szolgáltatásban, a minőségi ellenőrzésben és a karbantartási területen dolgozók rendszeres résztvevői a szakmai továbbképző tanfolyamoknak. A vállalatok általában támogatást adnak ezekhez a továbbképzésekhez, kedvezőbb munkabeosztást nyújtanak, átvállalják a költségeket, pénzjutalmat adnak a bizonyítvány megszerzésékor. A szakmai továbbképzésben részt vevők között erős a követelés, hogy emeljék a bérüket is a sikeres tanfolyamvégzés után. A vállalatok vezetői azt mondják — alighanem jogosan —, hogy nem a továbbképzésen való részvétel ad okot a bérelemelésre, hanem az általa majd elérhető hatékonyabb és jobb minőségű munkavégzés, és azt kell tartósan elismerni magasabb béréssel.

Sokat javítottak a szakmunkásképzés és -továbbképzés anyagi helyzetét is a vállalatok. A DÉLÉP például évente több mint 1 millió forintot, a szalámigvár 504 ezret fordított tavaly oktatási célokra. Igen értékes tevékenységet fejtenek ki az üzemek műszaki, gazdasági szakemberei, és jó kapcsolatot alakítottak ki a szakmunkásképző intézetekkel is. Erdemes néhány vállalat példáját fölemlíteni: a DEMÁSZ munkásainak 92 százaléka vett részt valamilyen szakmai oktatásban öt év során, sőt szakmunkásaik részaránya korábbi 50 százalékról 60 százalékra növekedett. A szegedi szalámigvárnak 140-en szereztek szakmunkás-bizonyítványt, a vásárhelyi porcelángyárban négy év folyamán 709 dolgozó vett részt szakmai továbbképzésen, és közülük 205-en szereztek valamilyen szakmában bizonyítványt. A szegedi IKV-nál a rokonszámak elsajátítására ösztönözték a szakmunkásokat.

Legnagyobb erőfeszítést és anyagi áldozatot az építőiparban tapasztalni: a DÉLÉP hét évvel ezelőtti megalapította saját továbbképző intézetét, ahol hat szaktanár, harminc órádó tanár és három kisegítő tevékenykedik. Az intézményben tavaly 450-en szereztek vállalati szakmunkás-bizonyítványt, s közülük 45-en megszerezték az állami szakmunkás-bizonyítványt is. A DÉLÉP oktatási intézménye felkészült arra, hogy a következő tanévben a megyei építőipari szervezetek felnőttképzését is ellássa.

Végeredményben a szakszervezeti segítségelől arról kaphattak tájékoztatást, hogy fejlődés tapasztalható a gyárakban dolgozó emberek iskolai és szakmai továbbképzésében, amelyet érdemes jobban és erőteljesebben segíteni mindenkinek.

Gazdag István

Parkok szépitői

Sok kárt okoznak a garázdák

Megfoták a padot és betették a bokor alá. Munkások jöttek és azóta ismét a sötétben áll a pad, de ki tudja meddig, hiszen már másodszor mozdították el erőszakkal.

A tisztaság kéke és pirosok a játszótérek. Mind-egyik frissen festett. Egy öreg tuskót is kiraktak a gyerekeknek. De útban lehetett, mert árrebb vonszolták. A nehézség fa felszántotta a kavicszönyveget, másnak, nem esett baja. Csak a hinta lóg felszáron. Eltértek az egyik, természetesen a leggyengébb láncszemet.

— Rendszeresen kell gondozni a játszótéreket és a parkokat — mondja Jó Antal, a városi tanács társadalmi munkát szervező bizottságának titkára. — Más-ként nem lehetne rendben tartani a közterületeket. Azért indítottuk az egy brigád — egy park mozgalmat is, mert a tanács nehezen tudná fedezni a padok és a játszótérek javításának költséget.

Eleinte szép számmal jelentkeztek vállalatok és intézmények a társadalmi munkára. Általában valamelyik közeli park vagy utca védnökségét vállalták. Az idő azt igazolja, hogy eredményes a mozgalom. Nagyrészt a szocialista brigádoknak köszönhető, hogy rendezték a közterületeket.

A Klauzál téri gyógyászati segédeszközök gyárának Semmelweis szocialista brigádjá nemrég festette be az Aradi vértanúk terének padjait.

— A munkaidő délután 5-ig tart — közli Kiss Zoltáné, a társadalmi munka szervezője. — Utána mentünk ki ecsettel, festékekkel a térre. A férfiak kicserélték a padok törött léceit is. Este 7-ig, fél 8-ig dolgoztunk. Lecsiszoltuk, betapasztoltuk a padokat. Jó néhány nap eltelt, mire mindegyiket többször is lefestettük. Miután végeztünk, mondják ám akik arra járnak, hogy kitapétázták a padokat. Hát bizony nem repestünk az örömtől, mikor

megláttuk a festékre ragadt újságokat.

— Évente 200 ezer forintot költünk a játszótérek, 250 ezer forintot pedig a padok javítására — tájékoztat Varga Gábor, a Városgondnokság előadója. — Tavaly például több padról isletörték a vasfüléket az Április 4. útján. Az újszegedi Ligetben februárban két padot húztak ki a földből. A záporokerti játszótér mostanában olyan, mintha pusztító természeti csapás érte volna. Kevés a szakmunkás, csak a városgazdálkodás Tiszta Lajos utcai részlege és a Felszabadulás téri lakatosműhelye vállalt esetenként javításokat. A társadalmi munkában dolgozó brigádok ritkán végeznek szakmunkát. Könnyű a helyzet, hogy a környékeliek próbálják megóvni a kerti székeket, a sakkasztalokat és a billenő hintákat. Am többnyire ők is csak ismeretlen tettesek garázdálkodásáról számolhatnak be. A kellemes nyári estéken különösen gyakoriak a rongálások. Néha arra gondolok, hogy a Margitszigetihez hasonlóan Szegeden is építeni kellene egy „dühöngő parkot” né-melyik felnőttnek.

— Középiszkolások is használják az Úttörő téri hintákat, azért szakadnak le — magyarázza Pintér Imre művezető, a szegedi Kéziszerszámgár Szabadság szocialista brigádjának tagja. — A gyár November 7. szocialista brigádjá virágokat ültet és parkosít, mi pedig a játszótéreket javítjuk.

Nap mint nap szemünk előtt szépülnek a terek, az utcák. Ugyanakkor megfigyelhetjük az esztelen emberi rombolást is. Vajon mit gondolhat az, aki másnap, harmadnap elszál a pad, a hinta, a köztéri szobor mellett, amelyiket előző este összetört?

Jámbor Ernő

Magyar—spanyol megbeszélés

Június 19. és 21. között ülést tartott Budapesten a magyar—spanyol gazdasági együttműködési vegyes bizottság. A tárgyalásokat Antalpéter Tibor, a Külkereskedelmi Minisztérium főosztályvezetője, illetve Jose Antonio Lopez Zaton spanyol

külgyminisztériumi főigazgató-helyettes vezette. A vegyes bizottság megállapította, hogy a magyar—spanyol árucseré-forgalom fejlődik és a múlt évben elérte az 50 millió dollárt. A lehetőségek azonban ennél nagyobbak.

Tanulmányút

Az MSZMP Politikai Főiskolája hallgatóinak június 18-án — Pécsi Kálmáné tanár vezetésével — megyénkbe érkezett csoportja tegnap délután visszautazott Budapestre. A főiskolai hallgatók a négy napos itt-tartózkodá-

suk során a pártmunka Csongrád megyei gyakorlatát tanulmányozták. Ellátogattak a móhálm párt házba, a hőmezővásárhelyi Porcelángyárba, a pusztaszeri Hétvezér Tsz-be, és mindenütt a párt helyi szerveinek vezetőit folytattak eszmecsere-t. Szerdán megtekintették az ópusztaszeri Nemzeti Emlékparkot, és végül, itt-tartózkodásuk negyedik napján, tegnap délelőtt a megyei pártbizottság gazdaságpolitikai, valamint a párt- és tömegszervezeti osztályának munkáját tanulmányozták.

A főiskolások négy napos Csongrád megyei tapasztalat-csere tanulmányútja eredményes, hasznos volt.

Közgazdász vándorgyűlés

Tegnap, csütörtökön délután Szekszárdon, a Babits Mihály Múvelődési Házban megnyílt a XVIII. közgazdász vándorgyűlés. A Magyar Közgazdasági Társaság, az MTESZ Szervezési és Vezetési Tudományos Társasága, a TIT Közgazdasági Választmánya és a Tolna megyei szervezeteik által közösen szervezett háromnapos rendezvény vezértémája: Gazdaságpolitika — szabályozórendszer — a vállalati gazdálkodás hatékonysága.

A résztvevők négy szekcióbán vitázták meg a központi és a vállalati árpolitikát, a fejlesztések témakörét, a exporttevékenységet, és — tekintettel a helyszínre — a megye gazdasági teendőit.

Nők az oktatásban

Az általános iskolai nevelők 80 százaléka nő, a vezető munkakörökben azonban csak 43 százalékuk dolgozik — állapították meg csütörtökön a Pedagógusok Szakszervezete elnökségének ülésén. A tanácskozáson a nők vezető munkakörökben betöltött helyzetét vizsgálták. Az utóbbi néhány évben számottevően emelkedett az általános iskolákban a női igazgatók s igazgatóhelyettesek száma, s e téren — az országos átlagot meghaladóan — a nagyvárosok járnak elől. A középfokú oktatásban szerényebb az előrelépés, a női igazgatók részaránya nagyon alacsony, a főváros kivételével, a 107 középfokú iskolából 30 a nő.

Változatlanul kevés a vezető női oktató a felsőoktatási intézményekben, nagy egyetemeken elvélve lehet csak női egyetemi tanárt, vagy tanszékvezető docenst találni. Általában alacsony a docensek és a tudományos minősítést szerzett nők száma. A tanszékek, a szakcsoportok élén — még a túlnyomórészt nőket foglalkoztató óvónőképzőkben is — leginkább férfiak állnak. Pedig a társadalmunkban vég-

bement változás ma már lehetővé teszi, az előrehaladás pedig kifejezetten igényli, hogy a tehetséges, politikailag és szakmailag felkészült, vezetésre alkalmas nők a különböző iskolatípusokban is irányító posztra kerüljenek.

Az elmaradás okai között elsősorban a helytelen szemléletet és a tervszerű kéadernevelés, káderutánpótlás hiányát lehet észlelni. Gyakran megtalálható még a nők vezetői képességeit lebecsülő nézet. Mivel sok helyen fenntartással fogadják a női vezetőket, az előléptetés, a kinevezések, a megbízások alkalmával magasabb követelményeket támasztanak velük szemben, s ezért gyakran ők maguk sem vállalják a vezetést. Természetesen előfordul még körükben is tartózkodás a nagyobb felelősségtől, s az önbizalom hiánya. Ebben nagy szerepet játszik — alapította meg az elnökség —, hogy az alsó és középfokú oktatási intézmények vezetésénél háttérbe szorult a pedagógiai tevékenység. A vezetői feladatok az iskolákban rendkívül szerteágazó, és túlsúlyba kerültek az adminisztratív, a gazdasági tennivalók.